GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
Romănia și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 271 — *Mercurĭ 9 (21) Decemvre.* — **1887.**

Brașovŭ, 8 Decemvre 1887.

Scirea, că Tisza este chiămatŭ la Viena ca sĕ asiste la conferințele comune, a produsŭ mare neliniște și marĭ temerĭ în Pesta, așa că organulŭ ministrului-președinte s'a aflatŭ îndemnatŭ de a mulcomi spiritele printr'unŭ articulŭ, în care declară, că „momentanŭ“ încă situațiunea „nu este acută“ și totŭ mai e speranță, că conflictulŭ cu Rusia se va pute evita.

Deocamdată, asigură organulŭ lui Tisza, se tractéză numai de esecutarea mĕsurilorŭ de precauțiune și de negociările constituționale și financiare, ce stau în legătură cu acéstă eventuală esecutare.

Dumінecă a sositŭ ministru-președinte Tisza la Viena și, după ce a conferitŭ cu Kalnoky, a fostŭ primitŭ în audiență de Maiestatea Sa. Dela 2—6 după améḍi a fostŭ în ministeriulŭ de esterne o conferință comună ministerială, sub președința contelui Kalnoky. Se asigură că în acéstă conferință ministrulŭ de esterne a făcutŭ nisce declarațiunĭ importante cu privire la unŭ evantualŭ conflictŭ cu Rusia și la raporturile monarchiei cu Germania. S'a recunoscutŭ necesitatea de a se întări garnisónele din Galiția, désă Rusia nu va înceta cu concentrările. De o procedere agresivă a Austro-Ungariei contra Rusiei nu e vorbă. C'unŭ cuvêntŭ marii sfetnicĭ ai monarchiei nu află de lipsă nicĭ întreprinderea unei acțiunĭ mai marĭ, nicĭ convocarea sesiunei estraordinare a delegațiunilorŭ.

Ce-o fi adevĕratŭ și ce nu din tóte aceste, se va vedea mai târḍiu. Deocamdată mai înregistrămŭ scirea, că în conferința comună din urmă s'a tractatŭ de încuviințarea unui creditŭ de 20—30 de milióne pe temeiulŭ creditului de $52^1/_2$ milióne votatŭ mai înainte de delegațiunĭ și în parte anulatŭ de delegațiunea trecută.

Intr'aceea se asigură dincolo și dincóce de Laita, că situațiunea militară devine pe ḍi ce merge mai critică. Cum mai stă înse cu situațiunea politică? Căcĭ bine ḍice o fóiă germană, că esistă o strînsă legătură între situațiunea militară și politică.

In privința acésta este însemnată și enunciațiunea organului d-lui de Giers, care are tendința de a mai slăbi puținŭ asertiunile lui „Ruski Invalid“, dér în totalŭ stă totŭ pe acelŭ punctŭ de vedere.

Și „Journal de St. Petersburg“ descarcă rĕspunderea, pentru situațiunea actuală a păcii armate, de pe spinarea guvernului rusescŭ și ḍice că, décă puterile carĭ s'au aliatŭ și formézā liga de pace în Europa centrală nu voescŭ decâtŭ susținerea statului quo pe temeiulŭ tratatelorŭ esistente, Rusia încă se alătură la acésta „garanțiă de pace“ prin aceea că ia mĕsurĭ defensive spre a restabili „echilibrulŭ militarŭ“ la granițele sale, după maxima: *si vis pacem, para bellum.* Apoi încheiă declarândŭ că grățiă bunelorŭ raporturĭ cu vecinii sĕi, Rusia consideră pacea pentru multŭ timpŭ asigurată.

In acelașŭ sensŭ vorbesce și ḍiarulŭ diplomației rusescĭ „Nord“, în numĕrulŭ sĕu dela 17 l. c. „Rusia“, ḍice elŭ, „concede vecinilorŭ sĕi de a îngriji pentru siguranța lorŭ după placŭ și pretinde acelașŭ dreptŭ pentru sine. Asupra acestei cestiunĭ Rusia nicĭ că va întra vreodată în discusiune.“ „Nord“ repetă, că *Rusia nu voiesce rĕsboiulŭ și nicĭ nu'lŭ va declara*, dér își reclamă dreptulŭ sĕu, de a lua astfelŭ de mĕsurĭ, carĭ sĕ-o asigure contra orĭ-căruĭ năvălitorŭ eventualŭ.

Față cu aceste enunciațiunĭ ale ḍiarelorŭ frunte rusescĭ este fórte remarcabilŭ ceea ce se telegrafiază din Berlinŭ cătră „Neue freie Presse“.

„Situațiunea“, i se spune anumitei foi, „se consideră în Berlinŭ mereu ca seriósă.“ „Kreuzzeitung“ nu găsesce aptŭ articolulŭ „Jurnalului de St. Petersbourg“ de a slăbi espunerile „Invalidului rusescŭ“. In cercurile politice berline domnesce părerea că guvernulŭ austro-ungarŭ va lua la timpŭ mĕsurile de lipsă. Mai departe se aude accentuându-se, că și atuncĭ „când *Austro-Ungaria* ar fi constrînsă prin înarmările rusescĭ de *a lua ofensiva*, pentru Germania ar fi datŭ *casus foederis*“. Cu alte cuvinte Germania ar sări în ajutorulŭ Austriei și atuncĭ, când acésta ar procede ofensivŭ.

Aceste credințe și accentuărĭ din partea celorŭ din Berlinŭ suntŭ de natură a da nascere unorŭ bănuelĭ. Nu cumva Germania e hotărită a provoca indirectŭ conflictulŭ, mânândŭ pe Austriacĭ în focŭ?

Dér cine póte aḍi sci ce se urzesce în secretŭ din partea diplomației? Ajunge că tóte foile constată, că atmosfera devine totŭ mai înăbușitóre.

Afacerea deputatului Traianŭ Doda.

Comisiunea de incompatibilitate a camerei deputațilorŭ a desbătutŭ, sub președința contelui Csaky, afacerea deputatului Traianŭ Doda. Étă resultatulŭ desbaterei:

„După ce esemplarulŭ protocolului alegerei din Caransebeșŭ, cerutŭ de ministeriulŭ de interne, precum și scrisorile lui Doda adresate președințilorŭ camerei deputațilorŭ și comisiunei au fostŭ cetite, comisiunea constată, că Traianŭ Doda a fostŭ in regulă alesŭ deputatŭ, că elŭ nu și-a presentatŭ mandatulŭ in terminulŭ legalŭ, adecă in intervalŭ de 15 ḍile după deschiderea dietei, că și după invitarea președintelui a refusatŭ presentarea mandatului sĕu, ba a declaratŭ chiar, că nicĭ în viitorŭ n'are de gândŭ sĕ-șĭ presinte mandatulŭ sĕu, și in fine, că elŭ șĭ-a menținutŭ acéstă afirmare intr'o declarațiune adresată comisiunei. Pe temeiulŭ tuturorŭ acestora a declaratŭ unanimŭ comisiunea ca espiratŭ mandatulŭ de deputatŭ alŭ lui Traianŭ Doda in sensulŭ § 5 alŭ art. de lege XXXIX din 1876 și a hotăritŭ sĕ încunosciințeze despre acésta pe președintele camerei. (In puterea paragrafului citatŭ alŭ legii, acela, alŭ cărui mandatŭ se declară espiratŭ in acestŭ modŭ nu se póte alege deputatŭ timpŭ de trei anĭ.) Dupăce hotărîrea camerei, amĕsuratŭ dispozițiunilorŭ regulamentului ei, a fostŭ publicată la deschiderea ușilorŭ salei de pertractare, ședința s'a încheiatŭ.

Din camera României.

In ședința dela 5 (17) Decemvre a camerei, d-lŭ deputatŭ *Ciocazanŭ* amintesce camerei, care acum se va ocupa cu indigenatele, ca sĕ ia in deosebita lorŭ atențiune pe farmaciștĭ, carĭ nu potŭ funcționa in virtutea legei până ce nu suntŭ impămĕntenițĭ.

Voci. Cum? De ce? Pe Românĭ sĕ 'i lăsămŭ la o parte?

Camera fiindŭ consultată, hotărăște ca cestiunea asta sĕ fiă formulată în scrisŭ și dată comisiunilorŭ respective.

D-lŭ *Maniu* face apelŭ la sentimentele naționale ale deputațilorŭ și 'i rógă ca mai nainte și mai presusŭ de tóte sĕ indigeneze pe Românii de nascere, cărora li se facŭ dese șicane cu ocasiunea concursurilorŭ la vre-o catedră seu altă slujbă, ḍicêndu-le că nu suntŭ românĭ, pe lângă tóte că suntŭ născuțĭ din părințĭ românĭ și crescuțĭ în țéră. Sĕ se facă decĭ pentru totdeuna capĕtŭ acestorŭ stărĭ de lucrurĭ. D-lŭ Maniu cere ca sĕ se alăture cele mai eclatante dovedĭ și acte cătră cererile de indigenatŭ, din carĭ acte deputații sĕ se potă convinge despre naționalitatea celorŭ ce cerŭ indigenatulŭ.

Atitudinea României în conflictulŭ austro-rusŭ.

Se respândise vestea, că România, în casŭ de rĕsboiu între Austro-Ungaria și Rusia, va așeḍa la Prutŭ, la granița română dinspre Rusia, două corpurĭ de armată, pentru Austro-Ungaria în contra Rușilorŭ.

Acéstă veste e desmințită de o telegramă din Bucuresci, în care se ḍice că România e decisă sĕ mențină, sub tóte împrejurările, principiulŭ neutralității.

SCIRILE ḌILEI.

Escelența Sa Metropolitulŭ Mironŭ Romanulŭ a esmisŭ unŭ circularŭ cătră tóte oficiile protopresbiterale, făcêndŭ cunoscutŭ, că pentru alegerea deputațilorŭ congresualĭ din clerŭ, preoțimea îndreptățită are sĕ se adune la loculŭ colegiului *Marțĭ în 22 Decemvre* v. a. c., ér pentru alegerea deputațilorŭ mirenĭ se vorŭ întruni sinódele parochiale estra-ordinare *Dumineca în 20 Decemvre* v. a. c., premergêndŭ enunciarea sinodului cu 8 ḍile înainte, adecă la 13 Decemvre; în fine colegiile mirenescĭ se vorŭ întruni la loculŭ centralŭ alŭ cercului Marțĭ în 22 Decemvre v. a. c. pentru actulŭ scrutiniului. Numitulŭ circularŭ, datatŭ din 5 Octomvre a. c., arată amĕnunțitŭ modulŭ cum au sĕ se sĕvîrșéscă aceste alegerĭ.

—x—

Cetimŭ intr'o corespondență din *Neutra* cătră „Pester Lloyd«: »Zelulŭ plinŭ de focŭ, cu care s'a pășitŭ la timpulŭ sĕu la ridicarea culturei naționale (unguresci) prin construirea *teatrului* de aci, s'a stinsŭ curêndŭ. *Toțĭ directorii facŭ fiasco, cu tótă însemnata subvențiune*; der așa rĕu ca acum n'a statŭ societatea teatrală. Nicĭ o subvențiune, nicĭ unŭ publicŭ. La 14 c. a trebuitŭ sĕ se abḍică la representațiune din causa lipsei de privitorĭ — în parterŭ erau, împreună cu cei ce aveau bilete de liberă intrare, patru omenĭ. Sĕrmanii actorĭ, cărora directorulŭ nu le póte plăti lefurile, suferŭ fóme în adevĕratulŭ înțelesŭ alŭ cuvêntului. In astfelŭ de împrejurărĭ „Krachul“ (falimentulŭ) e numai o cestiune de câteva ḍile și comitetulŭ teatrului ar face bine a nu mai da câțĭva anĭ teatrulŭ nicĭ unei societățĭ, décă nu vrea sĕ'șĭ atragă asupră'șĭ odiulŭ d'a fi aruncatŭ în miseriă pe directorŭ și pe actorĭ“. — Étă unde au adusŭ lucrurile pornirile nechibzuite de maghiarisare.

—x—

In *Vêrșețŭ* a fostŭ sĕ se alégă Duminecă în sĕptĕmâna trecută 40 de bărbațĭ de încredere ai autorității industriale. La actulŭ de alegere însĕ apărŭ numai *unŭ singurŭ alegĕtorŭ* și pe basa biletului de votare ce l'a datŭ acesta s'a anunțatŭ după améḍŭ resultatulŭ alegerei. — Incă unŭ semnŭ alŭ timpului.

—x—

Precum spune „Branik“, *guvernulŭ ungurescŭ* a ordonatŭ o *anchetă contra* reuniunei sĕrbescĭ „*Matika Srbska*“ și a avisatŭ pe fișpanulŭ din Neoplanta sĕ adune datele necesare. — Cu ce'șĭ va mai fi motivândŭ guvernulŭ ungurescŭ și acéstă urgiă pornită contra Maticei sĕrbescĭ?

—x—

»Kolozsvar« publică următórea intimpinare la adreșa d lui Bartha Miklos, redactorulŭ lui „Ellenzek«: »In Nr. 271 alŭ lui »Ellenzek“ la articulul de fondŭ despre *alegerea din Iclandŭ* se póte ceti următórea minciună iscălită de d-ta: »Prea cuviosulŭ Darko Sandor când a mersŭ in Ianosfalva ca sĕ țină vorbirĭ, a umplutŭ birturile cu credincioșii sĕi, a bĕutŭ vinarsŭ până a căḍutŭ mortŭ de bétŭ sub masă. Te provocŭ der, d-le Bartha Miklos, ca sĕ dovedescĭ acésta înaintea judecătoriei competente până in 1 Martie alŭ anului viitorŭ. Décă vei dovedi acésta mĕ oblig a plăti „Kulturegylet«-ului 100 fl. pedépsă, er décă n'o vei pute dovedi, atuncĭ d-ta ai sĕ plătesci 100 fl. pedépsă pentru limba-țĭ ascuțită, tot in favorul „Kulturegylet«-ului. Popă bét și redactor mincinos: tot un dracŭ; amêndoi suntŭ de-o potrivă vrednicĭ de pedepsă. Sĕ ne aplanămŭ der nențelegerile în favorulŭ „Kulturegylet«-ului. — Ianosfalva 10 Decemvre 1887. Darka Sandor, preotŭ. — Frumosŭ se omenescŭ!

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ Trefort a rĕsplătitŭ cu 80 fl. pe preotulŭ gr. or. *Ionŭ Savu* din *Bobda*, comitatulŭ Torontalŭ, pentru servițiile sale aduse maghiarismului.

—x—

Intre recruții incorporațĭ în timpulŭ esercițiului din

1887 in armata de uscatŭ şi de mare a *Germaniei* abia s'au aflatŭ 1160 de indivіḑi, carĭ nu sciau cetĭ şi scrie, din numěrulŭ totalŭ de 101,156 de recruţĭ. Recruţii din provincia Hohenzollern chiar toţĭ sciau scrie şi ceti. Nu în tóte părţile Germaniei este însĕ poporulŭ atâtŭ de cultivatŭ, căcĭ în alte provincii se află cu milióne'e, carĭ nu sciu scrie şi ceti. — Când ne vomŭ puté lăli şi noi cu asemenea progrese? Der e greu, căcĭ stăpânirea ungurésă îngrijesce ca sĕ nu progresămŭ repede.

—x—

Şcóla săsescă agricolă din Feldióră a fostŭ cercetată în anulŭ şcolarŭ 1886/7 numai de 9 şcolarĭ, dintre carĭ unulŭ romănŭ. Rĕu facŭ Romănii că nu'şĭ dau în astfelŭ de şcóle copii, pe carĭ vréu sĕ-i facă agricultorĭ.

—x—

In şedinţa din urmă a representanţei comunale din *Cluşiu* s'a decisŭ înfiinţarea unui institutŭ de surdo-muţĭ. In acéstă afacere se va adresa ministrului ungurescŭ Trefort o representaţiune, s'a mai alesŭ unŭ comitetŭ esecutivŭ, care sĕ compună unŭ memorandŭ cătră dietă. Se va mai adressa şi rugarea d'a se concede sĕ se ridice în comitatele ardelene unŭ adausŭ de dare. — Va sĕ ḑică totŭ Romănii sĕ susţină şi acestŭ institutŭ de maghiarisare a surdo-muţilorŭ, fiindŭ că Romănii formeză poporaţiunea cea mare a Ardelului.

—x—

Marele duce de Sachsen-Weimer a conferitŭ episcopului sasŭ *Dr. G. D. Teutsch* din Ardelŭ, cu ocasiunea aniversărei a 70-a a ḑilei nascerei, crucea de cavalerŭ (Comthur) cu steua ordinului veghierei séu a şoimului albŭ.

—x—

Societatea literară-bisericéscă »*Alexi Şincai*« a junimei romăne din seminarulŭ gr. cat. din *Gherla* va ţinĕ o *şedinţă festivă* în localitatea seminariului, în 1 Ianuariu st. n. 1888 cu prilegiul jubileului secerdotal alŭ Summului pontifice regnante Leone XIII. Inceputulŭ la 5 óre séra. Prof. *Dr. Ionŭ Popŭ*, conducĕtorŭ. *Emiliu Branŭ*, preşedinte. *Vasiliu Popŭ*, secretarŭ. Programulŭ: Dupa imnulŭ: »Impĕrate cerescŭ: 1. »Cuvéntŭ de deschidere« rostitŭ de E. *Branŭ* cl. IV. 2. »Vieţa şi caracterulŭ personalŭ alŭ Summului Pontifice Leone XIII« de Vasiliu *Popŭ* cl. II. 3. „Trimisulŭ Provedinţei“ poesiă ocasională de E. *Branŭ*, cl. IV. declamată de Ionŭ Vereşŭ cl. III 4. „In eterna urbe Roma“ cuartetŭ esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. 5. »Despre infalibilitatea Ponteficelui« disertaţiune de Vasiliu *Vajda*, cl. II. 6. Jidovulŭ Rĕtăcitorŭ« dupa Schubert, trad. de G. Ţĕranŭ, declamată de Iuliu *Moldovanŭ*, cl. II. 7. „Oremus pro Pontifice« cuartetŭ esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. 8. „Enciclica »Humanum genus«, apretiare de Alesandru *Haliţia*, cl. IV. 9. „Cuvéntŭ de închidere“ rostitŭ de Ionŭ *Chişiu*, cl. IV şi vice preşedintele societăţei.

—x—

In ḑilele acestea, unŭ „domnŭ“ se duce în locuinţa colectorului de dare din *Galaţi*, lângă Făgăraşŭ, şi cerŭ ca „primŭ-controlorŭ împuternicitŭ de fisolgăbirĕu, sĕ i se presinte registrele şi con-emnările de sumele de dare încasate. Iudele localŭ şi colectorulŭ de dare nu cutezară a'şĭ esprima neîncrederea şi îndoiala faţă cu unŭ „domnŭ atâtŭ de nobilŭ.“ Pe când primŭ controlorulŭ pertracta cu şefii oficiului localŭ ca sĕ i predea banii aflătorĭ în cassa de dare spre a i duce la oficiulŭ de dare din Bistriţa, întră din întêmplare înspe torulŭ de dare Algatzi, care se afla în călĕtoriă oficială. „Domnulŭ primŭ-controlorŭ“ fu demascatŭ ca înşelătorŭ, apoi arestatŭ şi acum şéde la umbră în închisórea din Bistriţa. Inşelătorulŭ se numesce Edmund Kovacs.

—x—

Comunei *Geoaginlŭ de josŭ* i s'a datŭ voie, ca pe viitorŭ sĕ'şĭ ţină tĕrgulŭ anualŭ la 25, în locŭ de 2 Ianuarie.

—x—

Deunăḑile anunţaserămŭ, că unŭ *Jidovŭ bĕtrânŭ de 90 de ani*, milionarŭ în *Iaşi, e în tratărĭ de căsătoriă* cu o femeiă din Lembergŭ. Etă acum ce scrie „Rĕsboiulŭ“ despre acéstă scandalósă însoţire: „Căsătoria comică a vestitului bancherŭ, a decanului prin avere şi virstă a bancherilorŭ israeliţĭ din Iaşi d. I. Ch. Daniel, s'a stricatŭ, s'a înecatŭ în baltă prin unŭ desnodĕmêntŭ fórte amusantŭ, vrednicŭ a procura subiectulŭ unei comedii seu a unui foiletonŭ caraghiosŭ. Nonagenarulŭ mire aducêndu-şĭ miresa la Iaşi din Lemberg, a voitŭ sĕ 'şĭ serbeze logodna în sinulŭ numerósei lui familii printr'unŭ fórte strălucitŭ şi grandiosŭ banchetŭ; miréşa e femee de 40—50 ani, bine conservată şi fórte frumósă încă. In momentulŭ când bancherulŭ Daniel se credea, la masă, în culmea fericiriorŭ omeneştĭ şi jubila privindŭ miréşa cu neşaţiulŭ unui omŭ de 90 ani, de odată troncŭ! o telegramă din Galiţia. Credêndŭ că e vr'o felicitare, bĕtrânulŭ o trece miresei lui s'o citéscă; aci e aci! Depeşa conţinea o teribilă descoperire pentru nonagenarulŭ bancherŭ: miréşa d-sale era denunţată acolo, că e amanta unui conte polonŭ, cu unŭ trecutŭ de aventurieră şi cu profesia de femee liberă! Tablou: desolarea şi ruşinea bĕtrânului; bucuria şi armonia familiei nemulţămite de acea căsătoriă ridiculă, miresa a plecatŭ imediatŭ luândŭ însĕ precauţiuni a rĕmâne cu frumósele darurĭ de nuntă din partea mirelui, darurĭ ce consistau în patru mii de galbenĭ noi în aurŭ, zimţĭ austriacĭ, şi în bijuterii cu briliante mari, fórte preţióse, păstrate de vechime în ladă le secularului bancherŭ ieşanŭ! Frumósă căsătoriă!... Unŭ asemenea pasŭ ridiculŭ în vieţa unui fórte bĕtrânŭ bancherŭ, cu renume în piaţă, de multe orĭ póte discredita şi compromite situaţiunea sa financiară şi mai cu osebire morală. *A quelque chose malheur est bon!*“

Literatură. Revista Societăţii »Tinerimea română«, ce apare odată pe lună în Bucurescĭ, conţine în Nr. 10 şi 11 de pe Octomvre şi Noemvre: Portretulŭ Soţiei (novelă) de Rădulescu Nigerŭ. — Educaţiunea naţională (conferinţă), de Nal. — Visŭ (poesiă), de Rădulescu Nigerŭ. — Resumatulŭ conferinţelorŭ învĕţătorilorŭ din Argeşiu. — Iubitei mele (poesiă) de Rădulescu Nigerŭ. — Degenerarea şi regenerarea animalelorŭ nóstre domes ice (fine) de M. C. — Da! (poesiă) de Rădulescu-Nigerŭ. — Câmpulŭ şi pădurea, de Stemi. — Bunica (poesia) de N. G. Rădulescu-Nigerŭ. — Planeta Marte de N. T. — Erna săracului şi erna bogatului (poesia) de N. G. Rădulescu-Nigerŭ. — Cronica scienţifică de C. M.

„Lumina pentru toţĭ“, revista ilustrată de enciclopedia şi de pedagogiă, apare în Bucurescĭ de 2 ori pe lună în câte 24 pag., seu numai odată în 48 pag. Directorŭ: *Eniu de Bălteanu*. Nr. 6 dela 1—30 Noemvre conţine: Sentinţe pedagogice. — Schiţe din istoria pedagogiei (urmare) de Ioanŭ Rusu. — Cronica teatrală (Ovidiu, Fântâna Blanduzei etc.), de Ioanŭ Rusu. — Joculŭ copiilorŭ, de Ch ist. St. Reverenu. — Cum învĕţă Gertruda copii sĕi? (epistola 10), de E. B. — Ştefanŭ Vodă (baladă poporală), de Pr. St. Stoicescu. — In contra direcţiunei literare dela „Contimporanulŭ“, de Juvenalŭ. — Unŭ sistemŭ romănescŭ de învĕţămêntŭ, prelucratŭ de Stefanŭ Georgescu-Carpenŭ (urmare) — Meseriile romăne (aparatulŭ de torsŭ perfe ţionatŭ). — Conferinţele învĕţătorilorŭ din Muscelŭ. — Speranţa. — Rusia şi Romănia. — Rolulŭ Romănilorŭ într'unŭ rĕsboiu europênŭ. — Intrunirile învĕţătorilorŭ din fiă-care plasă a judeţului Ilfovŭ, de Eniu Bălteanu. — Numerile — Scóla nouă. — Noi revisori scolarĭ etc. — Notiţe literare.

Domeniulŭ Corónei în România.

Cetimŭ în „Curierulu Financiarŭ“ dela 6 (18) Decemvre:

Hotărîtŭ, M. S. Regele voesce ca ţĕranulŭ sĕ fiă unŭ luminatŭ cetăţeanŭ în statŭ, şi pentru acésta nu cruţă nici unŭ sacrificiu în a dota satele de pe domeniulŭ Corónei cu scolĭ bine îndestrate cu materialŭ şi cu profesori suficienţĭ.

Numerósele scolĭ ce s'au înfiinţatŭ în comunele rurale de pe domeniulŭ Corónei constituescŭ o probă vĕdită de înaltele şi generósele sentimente ale Regelui.

Am ḑisŭ la înfiinţarea Domeniului Corónei, că acestă instituţiune va fi pentru poporŭ unŭ focarŭ de lumină agricole şi industriale. Ḑisele nóstre se realiseză astăḑi cu o repeḑiciune care ne uimesce.

Nu era destulŭ că fiă-care comună de pe Domeniulŭ Corónei dobêndise o scólă, acum ne sosesce vestea că se înalţă câte două scóle unde s'a vĕḑutŭ că e necesitate, şi se înfiinţéză chiar ateliere, de unde *industria casnică* sĕ se rĕspândéscă cu înlesnire prin sate.

A doua şcólă inaugurată sĕptĕmâna trecută totŭ în comuna Lipovŭ de pe Domenulŭ Săgarcea şi *atelierulŭ* ce funcţioneză acolo pentru *fabricarea pălăriilorŭ de pae* care a figuratŭ cu onore la Esposiţiunea cooperatorilorŭ din Craiova, dau mĕsura esactă de rolulŭ bine-făcĕtorŭ alŭ Domeniului Corónei...

Bibliotecile şcolare.

(Urmare şi fine.)

Se nasce însĕ întrebarea, decă posede literatura nóstră cărţile de lipsă pentru tinerime, decă învĕţaţii noştri s'au îngrijitŭ, ca generaţiunile, ce suntŭ din desvoltare, sĕ nu fiă lipsite de nutrimêntulŭ spiritualŭ de lipsă?

Este adevĕratŭ, că literatura nóstră nu dispune de acea variaţiune de scrierĭ destinate pentru tinerime, pe care o observămŭ la popórele mai înaintate în cultură decâtŭ noi; este adevĕratŭ, că noi nu avemŭ nisce serii de lucrări pentru tinerime, împărţite după etăţĭ, după cum d. e. le au Germanii, Francesii séu Englesii; este adevĕratŭ, că la noi nu aparŭ jurnale întocmite anume pentru copii şi pentru copile, după cum aparŭ d. e. la concetăţenii noştri Maghiari*), — cu tóte acestea unele le avemŭ şi noi, şi la noi s'au datŭ la ivélă unele scrierĭ, care se potŭ întrebuinţa cu destulŭ succesŭ chiarŭ şi în şcólele, pe care le privescŭ mai cu semă aceste rêndurĭ.

Ajunge, credŭ, decă amintescŭ aci »Biblioteca pentru tinerimea de ambele sexe«, prelucrată de I. M. Riureanu (în scrierile căreia însĕ nu ar fi rĕu, decă s'ar face unele schimbărĭ cu privire la limbă şi la ortografiă), unele broşurĭ din „Biblioteca poporală« a »Tribunei“; „Biblioteca copiilorŭ«, edată de librăria N. I. Ciurcu din Braşovŭ (es epţionândŭ broşurile, în care se cuprindŭ unele piese nereuşite, cum e d. e. broşura 18**); „Biblioteca pentru tinerimea română«, edată de „Societatea pentru literatura şi cultura română“ din Bucovina, »Biblioteca« societăţii „Şcóla română«; pentru şcolarii mai desvoltaţĭ. »Satulŭ cu comorile« alŭ d-lui N. Petra-Petrescu, etc.

Der după împrejurările, în care trăesce poporulŭ nostru, nici atâta nu e de ajunsŭ. Bibliotecele nóstre şcolare, cu deosebire în comunele dela ţéră, ar trebui sĕ fiă totŭ odată nisce adevĕrate biblioteci poporale, care sĕ lege şi mai tare pe sĕtenulŭ romănŭ de scóla din comuna sa, şi care, procurându-i o petrecere plăcută şi folositóre, sĕ'lŭ feréscă de atâtea deprinderĭ rele, cu care îşĭ omóră timpulŭ liberŭ, slăbănogindu'şĭ atâtŭ trupulŭ câtŭ şi sufletulŭ.

Ah, ce privelişte frumósă ar fi, când în sĕrile lungĭ

*) In Romănia, pare-mi-se, s'au făcutŭ câte-va încercări, care însĕ n'au isbutitŭ.

**) Vedĭ Nr. 1 „Şcóla şi Familia«: Bibliografie.

FOILETONU.

SIRIUS.

III

Palidă şi tristă Mariama privea peste flacăra jăraticului din sobă. Povestea tângnirei în'reţĕsută cu glasulŭ sarbĕdŭ alŭ desperării ce o stăpânea, curgea în ropotŭ melancolicŭ prin sufletulŭ ei, precând flacăra fâlfăitóre consuma mereu două bucăţĭ de lemnŭ. Luminarea de pe masă din ce în ce micşorându-şĭ flacăra, în urmă adormĭ. Mariama poştată pe unŭ scaunŭ de lemnŭ îşĭ freca fruntea, îşĭ pipăia fragii sinilorŭ acuşa copţĭ la focŭ vĕrstei sale şi aprópe de a o fura aleanulŭ asculta cum unŭ cariu în sunete lugubre cadenţate bătea în rama unei vechĭ icóne.

Isvorulŭ mângăerii pentru ea de multŭ era secŭ. Buzele ei bâlbâiau cuvinte ce 'n urechea ei sunau așa de duiosŭ. De odată 'i se 'ntune a totulŭ dinainte'i respirulŭ îi îngheţă pe buze şi pleopele 'i căḑură peste ochii ei marĭ şi negri. 'I se părea că Sirius întunecându-se a picatŭ în gurile oceanului. Se sculă, ia altă lumină şi o aprinde. Merse dreptŭ la masă, luă unŭ condeiu, şi pe unŭ pergamentŭ galbinŭ ca ea, se 'ncercă sĕ eternisese memoria lui:

Unde ai apusŭ, o! stea mĕréţă
A sufletului meu sdrobitŭ?
Lumina ta, ce da vieţă,
In care chaosŭ s'a sfirşitŭ?

De grabă s'au topitŭ cu tine
Ilusiile 'mĭ tinerescĭ;
Perdută vecînicŭ pentru mine —
Baremĭ odată sĕ mĭ zimbescĭ!

Două lacrimĭ sigilară aceste rêndurĭ. După câte-va momente ea continuă:

Când nóptea vĕlulŭ îşĭ întinde
A tale raḑe aurii
Unŭ vecŭ de gândurĭ îmĭ aprinde
In creerii sarbeḑĭ şi pustii.

Er tu de cerurĭ deslipită
Pe lungĭ cărărĭ de stele plecĭ —
Şi 'mĭ parĭ atâta de mărită
Când naştĭ din negura ḑe vecĭ!

Nóptea era aşa de rece, căcĭ vêntulŭ de pe la finele lui Noemvre, aspru, cum era slei-e orbe ropotŭ de isvórĕ şi nimicise orice freamĕtŭ de codrii. Cerulŭ deodată se întunecă. Norĭ grei planeza pe orisontŭ. In puţină vreme fulgii de nea ca nisce óspeţĭ noi şi îndrăsneţĭ se vĕdŭ lipindu-se de geamurĭ, ér vêntulŭ turbatŭ mişcă crăngile plopului uscatŭ, ce sunau ca nisce loviturĭ de óse.

Visurile copilăriei suntŭ aşa de dulcĭ, ilusiile tinereţelorŭ însĕ atâtŭ de amăgitóre! — astfeliu gândia Mariama.

Vêntule, vêntule, vino şi du-mĭ gândurile departe până la elŭ. In drumulŭ tĕu nu te opri, căcĭ acolo susŭ te aşteptă o fiinţă trecută în nefiinţă. Este elŭ, e Sirius. Raḑele lui adesea îmĭ parŭ picurii cei mai dulcĭ de mângăere, adesea amarulŭ celŭ mai ucidĕtorŭ...! Durerea şi uritulŭ suntŭ duşmanii cei mai neîmpăcaţĭ ai fericirii. Când ai scăpatŭ de unulŭ, te urmăresce altulŭ. Uritulŭ îţĭ alesiueşte paşii şi se târie după tine ca umbra pe lângă zidurile cele recĭ; durerea şi mai multŭ: ea nu te urmăreşte numai, ci te stăpâneşte, er lumea ticălósă fórte arareorĭ îţĭ dă prilegiulŭ de a te subtrage de sub puterea acestorŭ duşmanĭ ai inimii şi minţii. O! Sirius, scobóră-te decĭ la mine şi:

Nu încerca ér a te duce
Pe drumulŭ tĕu de vecĭ, ş'acum
Las' dragostea-mĭ sĕ te apuce
Şi sĕ plecămŭ pe-acelaşŭ drumŭ!

de ernă ai vede pe sătenii noştri adunaţi într'o încăpere a edificiului şcolară şi aici preotul'ŭ seu învěţătorulŭ le-ar ceti şi le-ar tâlmăci câte unŭ interesantŭ capitolŭ din vre-o scriere alcătuită anume pentru poporŭ, seu când Duminecă după eşirea din biserică ai vede pe ţěranii şi ţěrancele nóstre mergêndŭ la scólă şi cerêndŭ din biblioteca scolară o povestire, o carte despre economia casnică, despre păstrarea sănětăţii etc.!

In privinţa acésta, după cum ne împărtăşescŭ diarele din România, acolo s'a începutŭ o mişcare vrednică de tótă lauda. Ar fi de doritŭ numai ca zelulŭ de a forma lângă scóle biblioteci destinate pentru poporŭ sě fiă împreunatŭ cu destulă pricepere la alegerea materialului pentru cetitŭ, ca nu cumva celorŭ puţinŭ pregătiţi sě li se dea lucruri pré grele pentru priceperea lorŭ, şi astfelŭ în locŭ de atragere sě se deştepte într'ênsii disgustŭ faţă de noulŭ mijlocŭ de cultură, ce începe a se întrebuinţa.

Tóte acestea suntŭ bune, îmi va obiecta cine-va la urma urmelorŭ; dér cu ce sě procurămŭ biblioteca scolară-poporală, despre care s'a vorbitŭ până acum; unde suntŭ mijlócele, cu care s'ar pute suporta cheltuelile, ce sě recerŭ pentru aşa ceva?...

Mijlócele le vei găsi de bună semă, decă vei lua mai de aprópe în considerare împrejurările, în care se află comuna, pe care voescĭ sě o îndestrezĭ cu asemenea bibliotecă. Atâta îţĭ observŭ, că nu trebue se facĭ tot dintr'odată, ci pe rêndŭ, încetŭ cu încetulŭ. Astădi procuri o carte de lipsă pentru învěţătorŭ, mâne una pentru scolarĭ, poi-mâne una pentru poporŭ, şi aşa mai departe.

Ia-te cu binele pe lângă epitropii bisericei, şi vedĭ, că póte tot sě va mai fi aflândŭ pe fundulŭ lădii vre-unŭ zlotŭ, doi, cu care vei putea face începutulŭ. Nu pregeta mai departe a'lŭ visita la diua numelui pe badea Marcu bocotanulŭ, şi caută a'lŭ ambiţiona sě dea şi elŭ câţi-va deceri pentru cărţile şcolei, din care sě vorŭ putea lumina până şi nepoţii şi strănepoţii lui. De altă parte bagă de semă, ca la procurarea cărţilorŭ şi la purtarea socotelilorŭ sě fi câtŭ sě póte de acuratŭ, şi tot odată ca de timpuriu sě facĭ pe consătenii těi sě simţă binefacerile unei biblioteci scolare bine întocmite.

Nu-i vorbă, şi consistóriele, precum şi despărţěmintele „Associaţiunei transilvane“ ar putea sě facă câte ceva în acéstă privinţă.

(Şcóla şi Familia dela 1 Noemvre).

Andreiu Bârsanŭ.

Giurgeu St. Miclăuşŭ, 17 Decemvre 1887.

(Urmare.)

Dare de semă şi mulţămită publică despre banii incurşĭ şi alte oferte în folosulŭ nou edificândei biserici gr. cat. din Giurgeu St. Miclăuş, reşedinţa oficiului protopopescŭ gr. cat. a Giurgeului.

Subscrisulŭ în Noemvre 1885 fiindŭ dispusŭ din partea Prea Veneratului Consistorŭ metropolitanŭ din Blaşiu de parochŭ în Giurgeu St. Miclăuş şi încredinţatŭ cu ducerea oficiului protopopescŭ gr. cat. alŭ Giurgeului; voindŭ ca în loculŭ bisericei arse în 1874 sě se edifice una nouă, obţinêndu-mĭ dela locurile competente concesiune de a colecta spre acelŭ scopŭ, cu acésta ocasiune vină a'mĭ esprima în publicŭ cea mai profundă mulţămită tuturorŭ marinimoşilorŭ contribuenţĭ şi colectanţĭ şi a'mĭ da sémă, când constatŭ că suma colectată pe tótŭ face suma de 736 fl v. a. (şépte sute 36 fl v. a.) din care s'au colectatŭ prin mine şi anume: 517 fl. 81 cr.

1) Dela inteliginţa catolică din cerculŭ pretorialŭ Gyo. Szt. Miklos 224 fl. 81 cr. care sumă s'a chitatŭ în carta vidimată de spectabilulŭ Vicecomite din Csik. Szereda cu ddto 25 Iuniu 1886. Nr. 1677.

Dela mine am datŭ 20 fl., dela Spectabilulŭ D. Simeonŭ Popielea controlorŭ în locŭ 5 fl.

Dela D-nii. Ioanŭ Frundă gendarmŭ în locŭ 1 fl., Ioanŭ Spiru comerciante în Tulghieşiu 10 fl., Ioan Şiolnai preotŭ în Alfalău 5 fl., Simeonŭ Cotta preotŭ în Bicazu 10 fl., Ioanŭ Teslovanŭ preotŭ în Bilboru 2 fl. Dionisiu Şiolnai preotŭ în Csk Szt. Domokos 5 fl., Georgiu Gergely preotŭ în Szepviz 5 fl., Ioanŭ Dobreanu preotŭ în Corbu 10 fl., Demetriu Dreganŭ preotŭ în Damucŭ 46 fl., Gavrilă Ciobotariu preotŭ în Gimeşiu 10 fl. Georgiu Ţieranu preotŭ în Şiermaşiu 11 fl., Michailŭ Dobreanu preotŭ în Tulghieşiu 5 fl., Aureliu Urzica preot în Valea Jidanului 10 fl., Eliă Câmpeanu preotŭ în Várvizu 46 fl., Ionaşiu Ilie economŭ în Tekerőpatak 1 fl. Dela Maria Ciobotaru din Ghimeşiu 1 fl.

2. Prin DD. Georgiu Gergely, parochŭ în Szepviz 13 fl 16 cr., colectaţĭ în cerculŭ Szepvizului pre basa concesiunei ce i-am esoperatŭ dela spectabilulŭ vice-comite din Szereda, unde s'a şi chitatŭ despre bani.

3. In asemenea modŭ sa colectatŭ din partea preotului din Lázárfalva onor. Gheorgiu Boerŭ în cerculŭ pretorialŭ Csik Szt. Márton 20 fl.

4. Prin Ioanŭ Şiolnai parochŭ în Alfalău colecta de acolo 1 fl 10 cr.

5. Prin Simeonŭ Cotta parochŭ în Bicazŭ 5 fl. 46 cr., colectaţi în bani dela credincioşii sěi.

6. Prin Ioanŭ Teslovanŭ, parochŭ în Bilborŭ 3 fl colectaţĭ din parochia sa, 3 ştergare, 3 merindare şi 9 coţĭ de pânză.

7. Prin Ioanŭ Dobreanu parochŭ în Corbu 12 fl. 53 cr. colectaţĭ în parochia, sa 1½ chilo de ceră şi 2 ştergare.

8. Prin Gavrilŭ Ciobotariu parochŭ în Ghimeşiu 3 fl. colectaţĭ dela poporenii sěi.

9. Prin Georgiu Ţěranŭ preotŭ în Şiermaşiu 8 fl. 38 cr. colectaţĭ dela credincioşii sěi.

10. Prin Eliă Câmpeanu parochŭ în Varvizŭ 51 fl. 56 cr. colectaţĭ în parochia sa, 2 ştergare, 8 merindare şi o faţă de mesă.

11. Societatea numită a „Sântei Treimĭ“ a junimei armene cath. din locŭ încă a votatŭ din casseta societăţii suma de 50 fl. v. a. solvindă numai la casulŭ când în timpulŭ de 5 anĭ începêndŭ din 1886 s'ar începe edificarea bisericei, care conclusu alŭ societăţii menţionate mi s'a comunicatŭ în scrisŭ la cererea mea.

(Va urma).

Mulţămită publică. Subsemnatulŭ, în numele jalnicului meu tată *Ilie* şi a tristei nóstre familii, esprimŭ cea mai adêncă şi cordială mulţămită publicului numěrosŭ şi deschilinitŭ d-lorŭ preoţĭ: Georgiu Puşcariu, protopopulŭ Ciceu Cristurului, Simionŭ Popanŭ, parochulŭ Figei; d-lorŭ învěţătorĭ Simionŭ Moldovanŭ din Betlénŭ şi Ioanŭ Diuganŭ docente în Malinŭ — dintre carĭ celŭ dintêiu cu pruncii sěi scolarĭ a ţinutŭ şi corŭ — pentru bunăvoinţa cu care pe lângă totŭ frigulŭ din 13 l. c. au prestatŭ cele mai complete onorurĭ funebre scumpei mele mame Flórea Boteanŭ n. Suciu, care după o scurtă suferinţă a adormitŭ în Domnulŭ în 11 Decemvre c. Repausata a ajunsŭ etatea de 75 de anĭ, dintre carĭ 52 i-a petrecutŭ într'o armoniósă vieţă conjugală. A datŭ societăţei 12 fii şi a ajunsŭ a-şĭ vede strănepoţii ficei a 12 a. S'a astrucatŭ în Betlenŭ în propria grădină la 13 Decemvre a. c.

Fiă-i ţěrîna uşoră şi amintirea eternă!

Betlenŭ — municipiulŭ S.-Dobéca — 13 Dec. 1887.

Ioanŭ Boteanu,
preotulŭ Nuşfalěului.

Ultime sciri.

Aubertin, atentatorulŭ la viéţa lui Julles Ferry, a fostŭ apucatŭ de delirium tremens şi dusŭ în secţia nebunilorŭ din închisóre.

„Lupta“ din Bucuresci spune că regimentele primiseră ordinŭ sě libereze contingentulŭ anualŭ, ca după obiceiu, până la sferşitulŭ lui Decemvre. Dilele astea ministerulŭ a revenitŭ asupra ordinului şi a poruncitŭ ca nicĭ unŭ soldatŭ sě nu fie liberatŭ.

Berlinŭ, 19 Decemvre. — Generalulŭ de Schweintz, ambasadorulŭ Germaniei în Rusia, s'a întorsŭ din Friedrichsruhe şi plécă la Petersburg cu instrucţiunĭ pacifice şi împăciuitóre.

DIVERSE.

Feriţi-vě de umedela la picióre. — Una din regulele igienei e şi ţinerea picióreIorŭ calde şi nepětrunderea la ele a umedelei. Pověţuimŭ pe sătenĭ d'aşĭ unge cismele lorŭ cu următórea composiţiune care face ca apa sě nu pótă pětrunde prin pielea încălţămintei. Sě se fiarbă, încetinelŭ: 250 grame seu, 125 grame grăsime de porc. 65 grame ceră galbenă, 65 grame untŭ de lemnŭ de masline şi 65 grame esenţă de terebentină.

(„Gaz. Săteanului.“)

Numěrul festiv al „Gazetei Transilvaniei“.

In numěrulŭ de Duminecă, 6 (18) Decemvre, alŭ „Gazetei Transilvaniei“ amŭ făcutŭ cunoscutŭ publicului românŭ, în urma întrebării ce ni s'a adressatŭ din diferite părţĭ, că diarulŭ nostru, împlinindŭ cu diua de 31 Decemvre 1887 stilŭ vechiu anĭ 50 ai esistenţei sale, îşĭ va serba în séra acestei dile şi în diua următóre 1 Ianuariu 1888 a cincidecea aniversare.

Totodată amŭ făcutŭ cunoscutŭ, că pentru diua de 1 Ianuariu 1888, Redacţiunea fóiei nóstre pregătesce unŭ *numěrŭ festivŭ*, separatŭ, alŭ „Gazetei Transilvaniei“.

Pentru a înălţa serbarea nóstră diaristică, ce va culmina în edarea acestui numěrŭ festivŭ, amŭ dorì sě contribue la înfrumseţarea lui câtŭ mai mulţĭ dintre bărbaţii noştri cu cunoscinţe, politicĭ, literaţĭ etc., în deosebĭ bărbaţii carĭ au colaboratŭ în aceştĭ 50 de anĭ la „Gazetă“ şi „Fóiă“ şi se află încă în viéţă.

Ii rugămŭ din nou dér pe acéstă cale sě binevoiéscă a ne trimite câte unŭ micŭ productŭ alŭ ingeniului lorŭ pentru numěrulŭ festivŭ. Şi fiindcă nu putemŭ sě dămŭ acestui numěrŭ o estindere prea mare, îi mai rugămŭ sě ne trimétă numai micĭ lucrărĭ de puţine rêndurĭ, de cuprinsŭ politicŭ, literarŭ, socialŭ, economicŭ etc., în prosă orĭ în poesiă.

Cei ce vorŭ voì astfelŭ sě conlucre la numěrulŭ festivŭ, sě binevoiéscă a ne trimite manuscriptele lorŭ până la 22 Decemvre st. v. 1887.

Pentru ca sě se pótă lăţi câtŭ mai tare acestŭ numěrŭ, amŭ stabilitŭ ca preţŭ de abonamentŭ pentru elŭ suma de 20 cr. v. a. Abonaţii „Gazetei“ îlŭ vorŭ primi numai pentru preţulŭ jumětate. Pentru România: 1 leu pentru neabonaţĭ, 50 banĭ pentru abonaţĭ. Abonamentele la numěrulŭ festivŭ se potŭ face prin carte postale până la 25 Decemvre st. v. 1887. Numai trimiterea esemplarelorŭ comandate până la acestŭ terminŭ o putemŭ garanta.

Venitulŭ curatŭ alŭ numěrului festivŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“ îlŭ destinămŭ pentru bibliotecile nóstre poporale.

Redacţiunea »Gazetei Transilvaniei«.

Numere singuratice din „Gazeta Transillvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpěra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Muresianu.**

Pe acelŭ drumŭ, sub farmeculŭ dorului těu vomŭ trăi vecĭ de vecĭ, căcĭ scrisă este pe fruntea ta Nemurirea. Aşteptă-mě der. Voiu sě plecŭ, şi...

Cu falnica ta strălucire
Pe lungi cărărĭ până nu plecĭ,
Dă-mĭ gloriósa-ţĭ nemurire
Şi'n schimbŭ ţi-oiu da iubirĭ de vecĭ!

Mariama îşĭ închise apoi ochii şi adurmĭ.

IV.

Ceasorniculŭ consumă mereu în tic-tac-urĭ cadenţate vremea vieţii. Suntŭ 11 óre din nopte. Mariama privea afară spre câmpia coperită c'unŭ cojocŭ grosŭ de neauă.

De pe suprafaţa zăpedei se reflectau la radele lunei scintei argintii. In casa ei o căldură tropică, afară unŭ frigŭ polarŭ. Sirius strălucea cu mărire încungiuratŭ de milionele corpurilorŭ cerescĭ. Mariama nu-şĭ putea da semă despre ceea ce o stăpânea. Intr'unŭ târdiu somnulŭ, acestŭ vameşŭ fără dreptate către mulţĭ abia că-i dete drumulŭ. Ea adurmi. Şi a visatŭ aşa de frumosŭ!

I se părea că o blândă înfăţişare de voinicŭ vede înaintea ei. Ochii lui erau negrii sprâncenele lui îmbinate c'unŭ pěrŭ bogatŭ şi voce aşa de dulce! S'a apropiatŭ de ea, şi unulŭ lângă altulŭ ei se desmerdau, se drăgosteau şi îşĭ erau aşa de dragĭ. In giurulŭ lorŭ, i se părea, că colindă primăverile cele mai frumóse, că sunândŭ buciumulŭ din vale şi pe de-asupra capetelorŭ lorŭ fagii şi tei scuturându şĭ florea, li se închină codrii, er munţii şi văile îi premărescŭ. Era peste putinţă ca ei sě se mai depărteze unulŭ de altulŭ. Ea îi coperea capulŭ cu pěrulŭ ei de aurŭ, elŭ îi strîngea mâna ei aşa de cu căldură! Amêndoi au îngenunchiatŭ şi înaintea unui isvorŭ şĭ au juratŭ credinţă pe toţĭ vecii. Şi câtŭ era ea de fericită! Sirius, preschimbatŭ într'unŭ tiněrŭ şi voinicŭ păstorŭ, s'a desbrăcatŭ de nemurire, şi-a lăsatŭ căile lui vecĭnice şi s'a scoborîtŭ pe pămêntŭ. Era aşa precum ilŭ visase odinioră, când s'a îndrăgitŭ de elŭ.

Dimineţa Mariama tredindu-se, uměrulŭ ei, altădată albŭ ca marmora, acum era roşu vênětŭ. Atâta şi-lŭ sěrutase ea. Privindu-se în oglindă, buzele ei erau vinete şi supte.

V.

Mariama slăbea di de di. Odată o părăsiră tóte puterile cu desěvêrşire. Nu mai dorea nimicŭ, nu mai vorbea nimicŭ. Fibre de fibre mintea ei pare-că se scurta răsărindŭ în locu-i halucinaţiunĭ ce mistue adevěrulŭ şi claritatea. Atâta i-a mai rěmasŭ!

„Da, vreu sě morŭ! Sě morŭ şi sě sborŭ la tine! Hrănită cu desperarea, muncindŭ în pămêntulŭ sarbedŭ alŭ jalei şi tristeţii, potŭ încă sé-ţĭ spunŭ atâta, că te-am iubitŭ c'unŭ dorŭ peste měsură. Der tu n'ai vrutŭ sě ştii de mine. Vai! căcĭ erai pré frumosŭ şi măreţŭ, decâtŭ ca sě nu te potŭ iubi! Ore de ce nu m'a făcutŭ Dumnedeu şi pe mine o stea? In calea nóstră de vecĭ póte ne-amŭ fi întêlnitŭ vre-odată. Şi ar fi fostŭ destulŭ atâta pentru ca sě ştiu şi sě simtŭ noroculŭ rěsărindŭ pe urma paşilorŭ mei. O! Sirius, singura mea rugă-i sě mě dai uitării, şi'n ultimele momente închide cu radele tale moi şi divine pleopamĭ obosită, obosită, dicŭ, de greutatea nopţilorŭ petrecute în priveghere, privindŭ mărirea ta! Şi căcĭ nu potŭ mai multŭ decâtŭ atâta, adio Sirius! . . . .

Aşa povestea ventulŭ tómnei când pribegea prin dumbrava de lângă satŭ. Elŭ se ştia numai singurŭ, pe când o urechiă ilŭ asculta.

Octomvre, 1887. *Traianŭ H. Popŭ.*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	95.80
Rentă de hârtiă 5%	79.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	90.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	111.—
Bonurĭ rurale ungare	110.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100.—
Bonurĭ croato-slavone	—.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	75.15
Renta de arg. austr.	78.80
Renta de aurŭ austr.	107.40
Losurile din 1860	128.—
Acţiunile băncel austro-ungare	859.—
Act. băncel de creditŭ ung.	269.75
Act. băncel de creditŭ austr.	267.20
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.03
Napoleon-d'orĭ	10.07
Mărcĭ 100 imp. germ.	62.10
Londra 10 Livres sterlinge	127.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 20 Decemvre st. n. 1887.

	Cump.	Vênd.
Bancnote romănescĭ	8.44	8.46
Argint românesc	8.40	8.43
Napoleon-d'orĭ	10.02	10.07
Lire turcescĭ	11.26	11.30
Imperialĭ	10.26	10.30
Galbenĭ	5.90	5.96
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	101.—	102.—
„ „ „ 5%	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ	109.—	110.—
Discontulŭ	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.	

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ de învĕţătorésă, eventualŭ unŭ învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Bistriţa, cu unŭ salarŭ anualŭ de 300 (trei sute) fl. v. a. şi cuartirŭ bunŭ în scólă, cu condiţiune, ca învĕţătorésa sĕ aibă cualificaţiunea recerută prin lege, apoi sĕ fiă jună, séu nemăritată, eventualŭ, décă învĕţătorésă nu s'ar afla, învĕţătorulŭ asemenea sĕ aibă cualificaţiune.

Concursurile au de a se adresa la presidiulŭ senatului scol. gr. cat. din Bistriţa până în **20 Ianuariu 1887.**

Alexandru Silasi, presidentele sen. scol. — **Theofilŭ Grigorescu,** notarŭ. 1—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după ameḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de ameḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după ameḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după ameḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după ameḑĭ.
c) „ „ în *Secuime* (S. Georgĭ): 1 oră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de ameḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.